

Beoefening van de geneeskunde in België door niet-EU-burgers met diploma's uit niet-EU-landen

Prof. Dr. Filip Dewallens

UAntwerpen, KU Leuven

Probleemstelling

- **Resultaat landelijke enquête BSAR/APSAR in 2020:**
 - **manifest overaanbod anesthesisten in opleiding**
 - **Planningscommissie op de hoogte overaanbod, neemt verantwoordelijkheid niet op wat betreft niet EU kandidaten.**
 - **Overaanbod blijft dus gestaag toenemen door instroom van niet EU-kandidaten**
 - **Voorspelbaar kwaliteitsverlies.**

- **Brief 21 december 2021 namens de BSAR/APSAR aan Minister Frank Vandenbroucke**

DEWALLENS & PARTNERS

advocatenkantoor

Filip Dewallens*
Raf Van Goethem*
An Vijverman*
Thierry Vansweevelt*
Ann Dierickx*
Christophe Lemmens*
Patrick Zonderman
Karlien Wouters
Aurélie Verhaert
Sander Briké
Philip Vanstapel
Eline Vanluchene
Valerie Christens
Nina De Roeck
Margaux Defauw
Aline Vanhove
Annelies Marien
Cindy Cornelis
Sofie De Wilder
Sarah Levaux
Eva Vandeveldde

advocaten

PER GEWONE POST EN PER MAIL

O. Ref.: BSAR/APSAR / NARIC - niet-EU-diploma's

U. Ref.: *ibidem*

Mijnheer de minister,

Ik schrijf u aan als raadsman van de Belgische Beroepsvereniging van artsen-specialisten in Anesthesie en Reanimatie (BSAR/APSAR) die zich ernstig zorgen maakt over de manier waarop de overheid niet-EU-burgers met diploma's uit niet-EU-landen in ons land toelaat om de geneeskunde te beoefenen.

Uit een in 2020 landelijk uitgevoerde enquête van de BSAR/APSAR blijkt dat er een manifest overaanbod bestaat aan anesthesisten in opleiding. De planningscommissie is op de hoogte van dit overaanbod maar neemt haar verantwoordelijkheid niet op wat betreft niet EU kandidaten. Het overaanbod blijft dus nog gestaag toenemen door instroom van niet EU-kandidaten met voorspelbaar kwaliteitsverlies.

De basisvereiste om de geneeskunde in België te mogen uitoefenen is dat men beschikt over het wettelijk diploma. Artsen die afkomstig zijn uit niet-EU-landen, beschikken wel over een diploma van arts, maar niet over een in België toegekend diploma of over een daarmee gelijkgesteld diploma op grond van de Europese regelgeving. De Wet Uitoefening Gezondheidszorgberoepen (WUG) voorziet daarom in een specifieke regeling die het mogelijk maakt voor niet-Europese onderdanen met een niet-Europees diploma in de geneeskunde om in België het beroep van arts uit te oefenen.

° Brussel
Jules Besmeestraat 124
B-1081 Brussel

Correspondentie: Leuven
Mechelsestraat 107-109
B-3000 Leuven

Antwerpen
Entrepotkaai 4 bus 21
B-2000 Antwerpen

tel +32 (0)16 23 98 29 – fax +32 (0)16 29 28 05
advocaten@dewallens-partners.be | www.dewallens-partners.be

DEWALLENS & PARTNERS is een BV, met zetel te B-3000 Leuven, Mechelsestraat 107-109 en met BTW-nummer BE0465.849.824 (RPR Leuven)
* partners van het advocatenkantoor

De regeling bevat eerst een procedurestap waarvoor de Gemeenschappen bevoegd zijn en daarna een procedurestap waarvoor de federale overheid bevoegd is. Beide stappen hebben een eigen finaliteit.

Eenmaal de Gemeenschappen (NARIC) het buitenlandse diploma van niet-Europese artsen gelijkwaardig hebben verklaard, moeten zij bijkomend nog de toelating van de Koning krijgen om hun beroep uit te oefenen.

Deze bijkomende voorwaarde heeft volgens de bespreking in het Parlement als doel te vermijden dat een loutere gelijkwaardigheidsverklaring van diploma's door het NARIC grote "aantallen buitenlandse beroepsbeoefenaars er zouden kunnen toe aanzetten om van deze mogelijkheden gebruik te maken om het overaanbod van beoefenaars van sommige gezondheidsberoepen nog te vergroten! Zonder dit ontwerp zouden alleen de Belgische onderdanen de last moeten dragen van de maatregelen ter beperking van het aantal beroepsbeoefenaars" (Parl.St. Kamer 1996-97, nr. 1184/1, 33.)

Artikel 145 WUG moet dus, bovenop een gelijkwaardigheidsbeoordeling van buitenlandse diploma's, vermijden dat buitenlanders in België de geneeskunde zouden komen uitoefenen zonder de beperkingen inzake het medisch aanbod te moeten ondergaan die wel voor Belgische onderdanen van toepassing zijn.

Die filter blijkt duidelijk niet te werken. De instroom van buitenlandse artsen verloopt zo goed als ongehinderd en in stijgende mate. Mijn cliënte was dan ook niet verbaasd toen zij kennis nam van de kritische open brief van de Hoge Raad van Artsen-specialisten en Huisartsen van 11 maart 2021 aan U gericht m.b.t. de toelating van kandidaat artsen uit niet-EU-landen. Ik herneem een aantal uitspraken en stellingen uit deze brief:

- "De procedure van art. 145 WUG is te summier ("tick the box") en doorstaat geen enkele internationale vergelijking." "
- "[...] dossiers die de bezorgdheid bevestigen"
- "De Hoge Raad Artsen pleit ervoor om de in de reglementering voorziene mogelijkheden van individuele interviews en bekwaamheidsonderzoeken voor het evalueren van de equivalentie van het diploma, ook werkelijk toe te passen."
- " [...] werd vernomen dat de procedure (bijna) altijd louter "op papier" gebeurt."

Uit deze analyse blijkt dat het NARIC en de expertencommissie die haar adviseert slordig en laks oordeelt over de gelijkwaardigheid van de betrokken buitenlandse diploma's. De noodzakelijke kwaliteitsfilter functioneert duidelijk niet. Daardoor krijgen artsen toegang tot de uitoefening van de geneeskunde in ons land zonder dat de bevolking beschikt over voldoende kwaliteitsgaranties.

Daar komt nog bij dat er, gelet op het overaanbod aan artsen met een EU-diploma, en niettegenstaande de strenge toelatingseisen voor onze artsen, geen enkele behoefte is aan artsen met diploma's uit niet-EU-landen.

Kan U mijn cliënte meedelen welke stappen U op korte termijn zal zetten om aan deze situatie te verhelpen?

De federale overheid beschikt weliswaar niet over de bevoegdheid om de kwaliteit van de kandidaten te beoordelen omdat dat een Gemeenschapsbevoegdheid is. Ze beschikt wel over een kwantitatieve bevoegdheid waardoor ze een beslissing kan nemen in functie van de opportuun geachte volumes aan artsen die men op het grondgebied (en daarna binnen de EU) wenst toe te laten.

Voor artsen kan u sinds 2019 immers een maximaal aantal visa bepalen die afgeleverd kunnen worden voor de artsen wiens diploma door het NARIC gelijkwaardig werd verklaard (art. 145, § 2, laatste lid

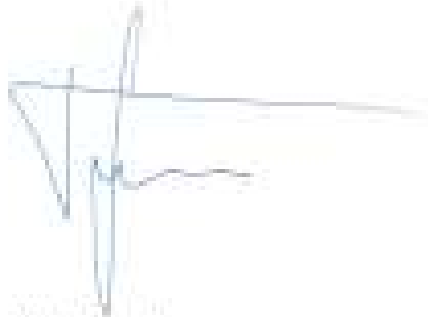
DEWALLENS & PARTNERS

WUC). Dit biedt de mogelijkheid om dezelfde logica toe te passen als voor de artsen die in België (of de EU) werden opgeleid en er toegelaten werden om er hun beroep uit te oefenen.

In afwachting van een snelle en adequate reactie, verzoek ik, namens de BSAR/APSAR,

Met de meeste hoogachting,

Filip Dewallens

“In afwachting van een snelle en adequate reactie...”

Diplomavereiste

- Basisvereiste beoefening geneeskunde in België: **wettelijk** diploma.
- Artsen afkomstig uit niet-EU-landen: **wel diploma** van arts, maar **geen Belgisch diploma** of daarmee **gelijkgesteld** diploma (EU regelgeving)

Specifieke regeling

Wet Uitoefening Gezondheidszorgberoepen (WUG)
voor **niet-Europese onderdanen** met een **niet-Europees diploma**
om in België het beroep van arts uit te oefenen.

Artikel 145 WUG

§ 1. Andere buitenlanders dan Europese onderdanen, wier buitenlands **diploma gelijkwaardig** werd verklaard door de bevoegde autoriteiten van een **gemeenschap** en die in België beroepsactiviteiten wensen uit te oefenen [...], **kunnen pas hun beroep uitoefenen**, nadat zij hiertoe **door de Koning toegelaten** werden en nadat zij bovendien de andere voorwaarden voor het uitoefenen van hun beroep, vermeld in deze gecoördineerde wet, vervuld hebben.

Artikel 145 WUG

§ 2. De personen vermeld in paragraaf 1 moeten, conform onderstaande voorwaarden, een gedateerde, ondertekende en gemotiveerde **aanvraag** tot **uitoefening van hun beroep** indienen bij de minister bevoegd voor Volksgezondheid [...]

De aanvraag wordt voorafgaandelijk voor **advies** voorgelegd aan de **Raad** voor het desbetreffende beroep.

Voor de beroepen van **arts** en tandarts, kan de Koning, na advies van de **Planningscommissie**, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de procedure en de modaliteiten bepalen volgens dewelke het **maximum aantal visa** wordt vastgesteld die op basis van dit artikel afgeleverd kunnen worden.

Dus: 2 procedurestappen

1. Aanvraag gelijkwaardigheid diploma
 - door **Gemeenschappen**
 - **NARIC** op advies van expertencommissie
2. Aanvraag toelating beroep uitoefenen
 - door **Federale** overheid
 - op advies **Hoge Raad**

Vermijden dat een loutere gelijkwaardigheidsverklaring van diploma's door het NARIC grote *“aantallen buitenlandse beroepsbeoefenaars er zouden kunnen toe aanzetten om van deze mogelijkheden gebruik te maken om het overaanbod van beoefenaars van sommige gezondheidsberoepen nog te vergroten! Zonder dit ontwerp zouden alleen de Belgische onderdanen de last moeten dragen van de maatregelen ter beperking van het aantal beroepsbeoefenaars”* (Parl.St. Kamer 1996-97, nr. 1184/1, 33.)

Procedure werkt niet

- NARIC oordeelt laks en slordig over de voorgelegde diploma's
- De filter werkt niet
 - **instroom** van artsen verloopt ongehinderd én in stijgende mate.
 - Artsen krijgen toegang tot uitoefening geneeskunde in België zonder dat de bevolking beschikt over voldoende **kwaliteitsgaranties**.
 - Er is **geen behoefte** aan artsen met diploma's uit niet-EU-landen.
- Cfr. open brief van de Hoge Raad van Artsen-specialisten en Huisartsen van 11 maart 2021 aan minister Frank Vandenbroucke.

Procedure werkt niet

Enkele passages

- *“De procedure van art. 145 WUG is te summier (“tick the box”) en doorstaat geen enkele internationale vergelijking.”*
- *“[...] dossiers die de bezorgdheid bevestigen”*
- *“De Hoge Raad Artsen pleit ervoor om de in de reglementering voorziene mogelijkheden van individuele interviews en bekwaamheidsonderzoeken voor het evalueren van de equivalentie van het diploma, ook werkelijk toe te passen.”*
- *“[...] werd vernomen dat de procedure (bijna) altijd louter “op papier” gebeurt.”*

Actie?

1. Gemeenschappen: kwalitatieve bevoegdheid

- Procedure en procesflow NARIC en expertencommissie aanpassen
- vb. buitenland
 - V.S.: vanaf 2023 naast de bestaande zware examenprocedure, moet de buitenlandse universiteit (internationaal) geaccrediteerd zijn.
 - U.K. bijkomende examens en gesimuleerde klinische situaties
 - Frankrijk: voorziet “une épreuve de vérification des connaissances” en een “parcours de consolidation” die naargelang specialisme 1 à 2 jaar kan duren.

2. Federale overheid: kwantitatieve bevoegdheid

- Sinds 2019 kan maximaal aantal visa vastgesteld worden afgeleverd voor artsen wiens diploma door het NARIC gelijkwaardig werd verklaard (art. 145, § 2, laatste lid WUG).

Zelfde logica als voor artsen die in België (of de EU) werden opgeleid